

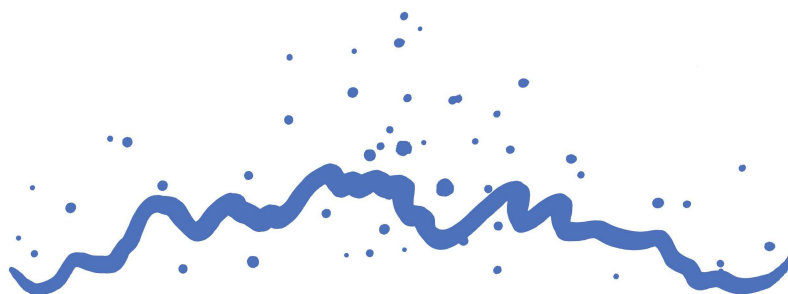

HÖGSBY
KOMMUN

Rev 2007-12-04
Rev 2008-03-06
Rev 2008-09-01
Antagen KF 2009-03-26, § 51
Rev KS 2012-03-13
Rev och antagen KF 2012-04-02, § 46

Biblioteksplan för Högsby kommun

2011-2015

HÖGSBY | MÖJLIGHETERNAS KOMMUN

Inledning

Folkbiblioteken står i dag inför en stor utmaning och förändring i takt med omvärldens utveckling. Under senare år har tendensen varit att antalet lån minskar, medan antalet besökare på biblioteken ökar. Samtidigt märks en ökad efterfrågan på nyare medier som ljudböcker, musik och böcker i mp3-format, filmer, e-böcker, e-ljudböcker, elektroniska tidskrifter, databaser och Internet.

Ambitionen bör vara att utforma biblioteken till platser där medborgarna kan söka kunskap och förströelse, samt möta andra människor och kulturyttringar. För att fylla dessa funktioner skall biblioteken ha följande uppdrag:

- Förmedla litteratur och främja läsning.
- Vara ett stöd för olika former av utbildning.
- Fungera som bildningsinstitutioner.
- Svara för informationsförmedling till individer och grupper.
- Vara kulturinstitutioner och arbeta med till exempel utställningar och programverksamhet.

Styrdokument

Vision för Högsby kommun

Vi vill bevara och utveckla den lilla kommunens fördelar såsom närhet, engagemang, trygghet och småskalighet.

Vi vill att alla skall känna Högsby kommun som mycket trivsamt, där medborgarna bryr sig om sin bygd och sina medmänniskor och där invånarna och den kommunala servicen står i fokus.

Ovanstående är hämtat från vision för Högsby kommun.

Högsby kommun budget 2012. Verksamhetsplan 2013-2014

Ett rikt kultur- och fritidsliv ger människor möjlighet till personlig utveckling, skapar god hälsa och goda livsvillkor för kommunens invånare samt främjar lokal service.

Rollen som kunskapsnav för utveckling skall öka i kommunen.

Bibliotekslagen

Till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt skall alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek.

Folk- och skolbibliotek skall ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bl.a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov.

Folk- och skolbibliotek skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Ovanstående är hämtat från bibliotekslag SFS 1996:1596.

Skollagen

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Ovanstående är hämtat från skollag SFS 2010:800.

UNESCO:s folkbiblioteksmanifest

Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur bland annat genom att:

1. Skapa och stärka läsvanor hos barn redan från tidig ålder.
2. Stödja såväl självstudier som formell utbildning på alla nivåer.
3. Erbjuda möjligheter till kreativitet och personlig utveckling.
4. Stimulera barns och ungdomars fantasi och kreativitet.
-
7. Främja kontakten mellan olika kulturer och stimulera en kulturell mångfald.
-
11. Underlätta utnyttjandet av informationsteknologi och förbättra kunskaperna om dess användning.

Verksamhet

Kommunbiblioteket

I mitten av februari 2008 invigdes det nya biblioteket i huset Misteln, Storgatan 17 i Högsby. Förutom bibliotek ryms här även turistbyrå, fritidskontor, café, inflyttarservice, Högsby bostads AB, försäkringskassa, arbetsförmedling, Mittpunkt (lokalt företagscentrum) och kommunens företagsrådgivning i lokalerna.

- Kommunbiblioteket är i dagsläget öppet 48 timmar i veckan, fördelat på 6 dagar.

- Biblioteket har 3,87 tjänster fördelade på fem personer, varav en bibliotekarietjänst och fyra assistenttjänster. En av assistenttjänsterna är placerad på Fröviskolans bibliotek.

Fågelfors samhällsförening driver sedan 2005 ett bibliotek i Ugglemoskolans lokaler. Kommunbiblioteket skänker utgallrade medier till biblioteket och träffar representanter för samhällsföreningen när önskemål om detta uppkommer.

Barn och unga

Kommunbibliotekets verksamhet för barn och unga bör prioriteras i ännu högre grad än vad som sker i dag. Det mesta av verksamheten sker på skolbiblioteken eftersom eleverna lättast går att nå där. På kommunbiblioteket sker inköp och iordningställande av barn- och ungdomsmedier. Här genomförs också olika aktiviteter på skolloven, läsfrämjande åtgärder i form av träffar med bok- och filmklubben, författarböcker, filmvisningar och barnteater.

Varje termin besöker nyblivna föräldrar biblioteket tillsammans med barnavårdscentralen och får information om verksamheten. En barnbok delas ut som gåva till de nyfödda barnen.

Biblioteket besöks ofta av förskolegrupper, främst från Högsby samhälle. Vid föräldramöten deltar bibliotekets personal regelbundet för att informera om bibliotekets tjänster och samtala om läsfrämjande åtgärder för barn. I ytterområdenas förskolor erbjuds föräldrarna kassar med barnböcker. Dessa går att låna hem och byts ut regelbundet av bibliotekets personal.

Personer med särskilda behov

De kommuninvånare som önskar utnyttja biblioteket tjänster, men som själva har svårt att ta sig till Högsby, erbjuds så kallad boken-kommer-service. Denna tjänst utnyttjas i dag av ca 25 personer. Den som har ett läshandikapp har rätt att låna inspelade böcker på skiva, så kallade Daisyböcker. I samarbete med Talboks- och punktskriftsbiblioteket erbjuder biblioteket även tjänsten Egen nedladdning. Med hjälp av en egen inloggning kan den talboksbehörige själv ladda ner inspelade böcker från tpb's katalog. På biblioteket finns även bok-på-cd, böcker med stor stil och lättlästa böcker på svenska.

En gång i månaden besöker bibliotekspersonalen kommunens äldreboende och byter ut medier som finns i dagrummen och i terapilokalerna. Sedan ett år tillbaka sker regelbundna träffar med personal från äldreomsorgen. Då presenteras bibliotekets nya medier för målgruppen och en förhoppning är att detta samarbete skall utökas och även innefatta högläsning och andra kulturaktiviteter.

För personer med annat modersmål än svenska finns medier på deras eget språk, dels medier som biblioteket köper in, och dels depositioner från andra bibliotek som tas hem efter önskemål från brukarna.

Vuxenstuderande

Högsby bibliotek har en studiesal och ett bokningsbart rum. Kommunens vuxenstuderande utnyttjar bibliotekets tjänster när det gäller fjärrlån, informationssökning samt använder bibliotekets publika datorer. På dessa finns databaser som är användbara för studenter. Ett väl utbyggt transportsystem gör att medier från samtliga bibliotek i sydostregionen går att låna hem om de studerande så önskar. Biblioteket köper även in efterfrågad kurslitteratur.

I lokalen finns en så kallad studiesal med plats för ca. 25 personer och ett studierum med plats för ca. 6 personer. I dessa lokaler finns det möjlighet att ta del av föreläsningar och möten som sänds digitalt.

Programverksamhet för vuxna

Många av de program för vuxna som genomförs på Högsby kommunbibliotek sker i samarbete med olika studieförbund samt med kommunens föreningar. Utbudet är varierat och har ofta en lokal och aktuell prägel. Biblioteket anordnar även författarkvällar, musikarrangemang och föreläsningar. Utställningar i samarbete med exempelvis länets hemslöjdskonsulenter, Kalmar läns museum och Konstmuseet i Kalmar arrangeras emellanåt på biblioteket.

Medier

Kommunbiblioteket har god tillgång till medier. Nya medier köps in och gallring pågår löpande i mediebeståndet för att hålla detta ändamålsenligt, tillgängligt och attraktivt för bibliotekets olika målgrupper.

För att biblioteket skall kunna tillgodose kommuninvånarnas behov av olika medier bör en medieplan upprättas. I den skall göras en bedömning av framtida behov inom olika ämnes- och mediekategorier. Planen skall därefter vara vägledande i inköps- och gallringsarbetet. Liksom biblioteksplanen bör medieplanen revideras varje mandatperiod.

I dag använder sig biblioteken i Sverige av SAB systemet när det gäller klassifikation av mediebeståndet. Under de närmaste åren kommer ett nytt system, Deweys decimalklassifikationssystem, successivt att införas i arbetet med att upprätta en nationell katalog. Denna övergång till ett nytt klassifikationssystem kommer för bibliotekets del förmodligen att kräva

resurser både vad det gäller arbetstid och pengar.

Digital delaktighet

En förändring, som redan många bibliotek har genomfört, är att byta ut dagens streckkodssystem (för utlån och återlämning) mot ett så kallat RFID-system. Med hjälp av ett chip i varje medium kan arbetet med cirkulationen underlättas betydligt. Om biblioteket inför RFID system frigörs i viss mån personaltid och mer insatser kan då läggas på läsfrämjande insatser. I dagsläget har biblioteket 8 publika datorer och trådlöst nätverk. Bibliotekets datorer utnyttjas i hög grad av personer med utländsk härkomst och Internetanvändandet underlättar integrationen i det nya landet och främjar även kontakten med hemlandet.

Biblioteket anordnar inspirations- och prova-på-träffar för personer som saknar datorvana. Bibliotekspersonalen arbetar med det nationella projektet Digidel, som går ut på att, i samarbete med studieförbunden, minska antalet digitalt ovana i kommunen. Detta projekt pågår fram till år 2013 och kommer därefter att ingå i bibliotekets ordinarie verksamhet. Bibliotekets datasystem BOOK-IT ligger på en för länet gemensam server. Samarbetet med de övriga biblioteken i länet underlättar vid uppgraderingar och andra förändringar i systemet. I nuläget arbetar länets bibliotek och regionbiblioteket i Kalmar med att skapa en gemensam plattform för bibliotekens mediekataloger. Önskvärt vore att användarna själva kunde interagera på bibliotekets webbsidor, men för detta krävs ett modernare format på webbkatalogen än det som erbjuds i dag.

Kommunens hemsida är ett bra redskap för biblioteket att nå ut till kommuninvånarna med information om bibliotekets verksamhet och evenemang. Högsby kommunbibliotek har även ett

facebookkonto som i huvudsak används för att informera om kommande evenemang.

Vision

2015 spelar biblioteket en viktig roll i den lokala utvecklingen och möter de behov som allmänhet, studerande, föreningar, företag och förvaltningar har.

Mål

Biblioteket skall vara en offentlig, attraktiv och tillgänglig mötesplats för alla.

Besöken skall öka fram till år 2015. Under 2011 besökte 55 000 personer biblioteket i Misteln.

Bibliotekets personal är en viktig resurs och skall regelbundet ges möjlighet till kompetensutveckling, för att på ett bra och professionellt sätt kunna möta användarnas behov.

Medieutbudet skall vara allsidigt och anpassat. Stor vikt skall läggas vid grupper med särskilda behov.

Bibliotekets Internettjänster skall vara tillgängliga och lätta att orientera sig i.

Biblioteket skall arbeta utåtriktat och sprida information om sin verksamhet, samt arbeta läsfrämjande.

Biblioteket skall erbjuda en bra studiemiljö och sträva efter att i möjligaste mån tillgodose de studerandes behov.

Med hjälp av andra aktörer skall biblioteket erbjuda kommuninvånarna möjligheten att öka kunskaps- och utbildningsnivån.

Biblioteket skall erbjuda stöd och hjälp åt personer med utländsk bakgrund, för att på

så vis underlätta integrationen i ett nytt samhälle.

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till bibliotekets tjänster inom ett rimligt avstånd från hemmet.

Programverksamheten skall vara varierad och omfattande, såväl för barn och unga som för vuxna.

Biblioteket skall i ännu högre grad prioritera arbetet med barn och unga.

Biblioteket skall vara en resurs för kommunens förvaltningar och näringsliv.

Bibliotekets utlån av medier skall år 2015 ligga över genomsnittet för länet.

Förslag till utvecklingsmöjligheter.

En medieplan bör upprättas för att stödja personalen i arbetet med att skapa ett attraktivt och väl fungerande mediebestånd.

En övergång till klassifikationssystemet Dewey bör ske i samarbete med regionens bibliotek.

RFID-system bör införas för att underlätta hanteringen av mediebeståndet. Detta skulle gynna både användare och personal.

Biblioteket bör införa ett system som gör det möjligt för brukarna att interagera på kommunbibliotekets webbsidor. Eventuellt kan detta ske i samarbete med länets bibliotek.

En barn- och studiebibliotekarietjänst bör inrättas för att öka bibliotekets möjligheter att prioritera läsfrämjande arbete.

Biblioteket bör utveckla samarbetet med kommunens äldreomsorg.

Bokbussturer bör hyras in och trafikera de orter som ligger långt från Högsby.

Genom ett ökat anslag vore det möjligt för biblioteket att bygga ut sin programverksamhet.

Skolbiblioteken

Verksamhet

Samtliga skolor i kommunens ytterområden får under läsåret besök av bibliotekspersonalen en förmiddag varannan vecka. Vid det tillfället erbjuds elever och pedagoger hjälp med boktips, iordningställande av temadepositioner och in- och utlån av medier. Inga skolbibliotek har datorer, förutom dem som personalen har med sig för in- och utlån.

Skolbiblioteken är inrymda i mindre utrymmen, förutom i Ruda skola där biblioteket disponerar en större skolsal. Klasserna fem och sex i ytterskolorna uppmanas att även låna på Fröviskolans bibliotek när de vistas i skolan för slöjdundervisning m.m.

Fröviskolans bibliotek är öppet under skoldagar och bemannas av en biblioteksassistent på heltid. Skolbiblioteket är inrymt i trivsamma lokaler mitt i skolan, men har i dagsläget inga publika datorer. Dessa finns i datorsalar eller i elevernas klassrum. Biblioteket besöks i stor utsträckning av elever och pedagoger i samband med boklån och då får även eleverna tips på nya böcker. Många elever vistas i skolbiblioteket under raster och håltimmar. Skolbiblioteket har studieplatser som används flitigt.

Gymnasiebiblioteket bemannas inte av kommunbibliotekets personal. Samarbetet består i att gymnasieeleverna besöker kommunbiblioteket och får undervisning i informationssökning och tips på fack- och

skönlitteratur. Mediebeståndet på gymnasiebiblioteket är inte för utlån till allmänheten.

Läsfrämjande arbete

Kommunbiblioteket anordnar författarbesök i samverkan med skolornas pedagoger. Detta förekommer ca. en gång per termin. Under vårterminen genomförs sedan tre år tillbaka så kallat Lässurr i kommunens samtliga förskoleklasser. Eleverna arbetar under några veckor med samma bok. De gör utställningar, bilder och pyssel för att sedan presentera detta på en gemensam träff på biblioteket dit också författaren är inbjuden. På denna författarträff får eleverna ta emot var sitt exemplar av boken som de arbetat med. Så kallade bokprat erbjuds åt lärare och elever i den mån bibliotekspersonalen hinner.

Medier

Huvudbiblioteket köper in och iordningställer medier till samtliga grundskolor. Bibliotekspersonalen uppdaterar fortlöpande skolbibliotekens mediebestånd och skapar på så vis attraktiva och inbjudande boksamlingar vid samtliga ytterskolors bibliotek.

Fröviskolans bibliotek har ett relativt nytt och väl anpassat mediebestånd och här finns även facklitteratur för skolans pedagoger. Medier transporteras till och från skolbiblioteken när önskemål uppkommer.

Vision

Unga kommuninvånare får under sin skolgång nyckelkompetenser som ger goda förutsättningar att vara delaktiga, reflekterande medborgare i ett demokratiskt samhälle präglad av livslångt lärande.

Mål för skolbiblioteken

Kommunens skolbibliotek skall vara pedagogiska redskap för undervisning och lärande.

Skolbiblioteken skall erbjuda en verksamhet med hög kvalitet som är väl integrerad med skolan, bemannad av kvalificerad personal och innehålla ett attraktivt mediebestånd.

Skolbibliotekets verksamhet skall vara kopplad till skolans styrdokument.

Skolbiblioteken skall främja elevers språkutveckling och lust att läsa.

Lärare och elever skall erbjudas stöd från biblioteket i form av litteraturförmedling och informationskompetens.

Bibliotekets personal bör ges tid att samarbeta med skolans pedagoger för att på så vis bidra till skolans måluppfyllelse.

Förslag till utvecklingsmöjligheter

En barn- och studiebibliotekarietjänst inrättas.

En plan för informationskompetens från förskola till gymnasium upprättas. Planen skall vara kopplad till skolans kursplan.

Bibliotekspersonalen samarbetar med skolans personal för att utveckla skolbiblioteksverksamheten.

En plan för lässtimulans av kommunens elever från förskoleklass till gymnasium upprättas.

Arbetsgrupper tillsätts med ansvar för respektive rektorsområde. Grupperna bör bestå av rektorer, pedagoger och bibliotekspersonal.

Önskvärt vore, att i större omfattning än vad som görs i dag, kunna ta emot klassbesök på huvudbiblioteket.

Lärarnas behov av fortbildning i informationskompetens undersöks.